

یادگیری ماشین با پایتون

مؤلفان:

دکتر وحید رضایی تبار

زهرا احمدیان

سرشناسه : رضایی تبار، وحید، ۱۳۶۳ -

عنوان و نام پدیدآور : یادگیری ماشین با پایتون/تالیف وحید رضایی تبار، زهرا احمدیان.

مشخصات نشر : تهران: مهر وطن، ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری : ۷۵۵ ص.

شابک : ۵-۱-۹۱۲۴۲-۶۲۲-۹۷۸:

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : پایتون (زبان برنامه‌نویسی کامپیوتر)

Python (Computer program language)

یادگیری ماشین

Machine learning

شناسه افزوده : احمدیان، زهرا، ۱۳۷۸ -

رده بندی کنگره : ۷۳/QA۷۶

رده بندی دیوبی : ۱۳۳/۰۰۵

شماره کتابشناسی ملی : ۹۵۶۴۳۲۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نشر مهر وطن: ناشر کتاب‌های دانشگاهی

عنوان: یادگیری ماشین با پایتون

تالیف: دکتر وحید رضایی تبار، زهرا احمدیان

صفحه آرایی و ویراستاری: نسیم ناصری مقدم

چاپ و صحافی: موسسه مهرداد طراحی جلد: امین حیدری

چاپ اول: ۱۴۰۲ شمارگان: ۱۰۰ جلد

978-622-91242-1-5

حق چاپ محفوظ است.

قیمت: ۷۰۰۰۰۰ ریال

خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای زاندارمری، شماره ۱۲۶، طبقه چهارم

فهرست مطالب

فصل اول آشنایی با زبان برنامه‌نویسی پایتون	۳۴
۱- نگارش در پایتون	۱
۲- انواع ساختارهای نگارشی	۱
۳- ساختار خطی پایتون	۱
۴- نوشتن برنامه در چند خط	۱
۵- اجرای چند برنامه مستقل در یک خط	۱
۶- تبدیل دستورات به کامن트	۱
۷- تورفتگی‌ها	۱
۸- رشته‌ها در پایتون	۱
۹- شناسه‌ها در پایتون	۱
۱۰- دریافت ورودی از کاربران	۱
۱۱- قالب‌بندی‌های رشته‌ها در پایتون	۱
۱۲- متغیرها در پایتون	۱
۱۳- تخصیص مقادیر به متغیرها	۱
۱۴- هویت متغیر	۱
۱۵- انواع داده‌ها	۱
۱۶- انواع عملگرها	۱
۱۷- انواع عملگرها	۱
فصل دوم لیست، دیکشنری و تاپل	۷۷
۱- لیست‌ها	۲
۲- دسترسی به عناصر	۲
۳- برش لیست	۲
۴- عملگرها	۲
۵- توابع	۲
۶- تغییر پذیری	۲

۸۵	۶-۱-۲- حذف مقادیر.....
۸۵	۷-۱-۲- لیست های تو در تو
۸۸	۸-۱-۲- عملگر <i>in</i> در لیست
۸۸	۹-۱-۲- افزودن به لیست
۹۵	۱-۲-۲- عملگرها در تاپل ها
۹۶	۲-۲-۲- حذف عناصر یک تاپل
۹۶	۳-۲-۲- عملگر <i>in</i> در تاپل
۹۸	۴-۲-۲- تاپل های تو در تو
۹۸	۳-۲- دیکشنری ها
۱۰۲	۱-۳-۲- دسترسی به عناصر
۱۰۴	۲-۳-۲- تغییر پذیری
۱۰۴	۳-۳-۲- افزودن عنصر جدید
۱۰۵	۴-۳-۲- حذف در دیکشنری
۱۰۷	۵-۳-۲- ترکیب دو دیکشنری
۱۰۸	۶-۳-۲- عملگر <i>in</i> در پایتون
۱۰۸	۷-۳-۲- دستور <i>(() values()</i> و <i>key()</i>)
۱۰۹	۸-۳-۲- کپی از دیکشنری
۱۱۰	۹-۳-۲- دیکشنری های تو در تو
۱۱۰	۴-۲- مجموعه ها
۱۱۱	۱-۴-۲- ویژگی های مجموعه ها
۱۱۲	۲-۴-۲- کاربرد مجموعه ها در دیکشنری
۱۱۲	۳-۴-۲- بررسی موجودیت یک عنصر
۱۱۲	۴-۴-۲- اضافی کردن یک عضو جدید
۱۱۳	۵-۴-۲- حذف عناصر
۱۱۴	۶-۴-۲- اجتماع، اشتراک و تفاضل
۱۱۵	۷-۴-۲- اندازه یک مجموعه

۱۱۷	فصل سوم : حلقه‌ها
۱۱۸	۳-۱- دستورات شرطی
۱۲۲	۳-۱-۱- دستورات شرطی زنجیره‌ای
۱۲۴	۳-۱-۲- دستور شرطی با یک خط
۱۲۵	۳-۱-۳- دستورات شرطی تودرتو
۱۲۶	۳-۱-۴- دستور pass
۱۲۶	۲-۳- تکرار
۱۲۷	۱-۲-۳- حلقه while
۱۳۵	۲-۲-۳- حلقه بی نهایت
۱۳۶	۳-۲-۳- حلقه‌های while تودرتو
۱۳۹	۴-۲-۳- حلقه while در یک خط
۱۴۰	۳-۳- حلقه for
۱۴۱	۱-۳-۳- بررسی حلقه for در سایر زبان‌های برنامه نویسی
۱۴۳	۲-۳-۳- حلقه for در پایتون
۱۵۲	۳-۳-۳- خلاصه لیست
۱۵۶	۴-۳-۳- خلاصه مجموعه و دیکشنری
۱۵۸	فصل چهارم : توابع
۱۵۹	۴-۱- تابع
۱۶۳	۴-۲- تعریف تابع
۱۶۷	۴-۳- آرگومان‌های کلید واژه
۱۶۸	۴-۴- پارامترهای پیش فرض
۱۶۸	۴-۴-۱- مقدار پارامتر پیش فرض قابل تغییر
۱۶۹	۴-۴-۲- انتقال آرگومان به یک تابع
۱۷۳	۴-۵- دستور return
۱۷۵	۴-۵-۱- لیست آرگومان‌های با طول متغیر
۱۷۷	۴-۶- بسته‌بندی آرگومان تاپل

۱۷۹	۷-۴ بسته‌بندی آرگومان دیکشنری
۱۸۲	فصل پنجم: فضای نام و دامنه متغیرها
۱۸۳	۵- فضای نام
۱۸۴	۱-۵- فضای نام سراسری و محلی
۱۸۶	۲-۵ دامنه متغیرها
۱۸۸	فصل ششم یادگیری ماشین
۱۸۹	۶- مقدمه
۱۸۹	۱-۶ چرا یادگیری ماشین؟
۱۹۰	۲-۶ مسائلی که یادگیری ماشین می‌تواند حل کند!
۱۹۳	۳-۶ شناختن وظیفه و شناختن داده
۱۹۴	۴-۶ چرا پایتون؟
۱۹۵	scikit-learn - ۱-۴-۶
۱۹۵	۲-۴-۶ مازول‌ها و ابزارهای ضروری
۲۰۱	۴-۳-۶ اولین کاربرد: رده‌بندی گونه‌های گل زنبق
۲۰۶	۴-۴-۶ سنجش موقیت: مجموعه داده آموزشی و آزمایشی
۲۰۸	۴-۵-۶ اولین اقدام: نگاه کردن به داده
۲۱۰	۴-۶-۶ ساخت اولین مدل: کا نزدیکترین همسایه
۲۱۲	۷-۴-۶ پیش‌بینی کردن
۲۱۳	۸-۴-۶ ارزیابی مدل
۲۲۰	فصل هفتم: مصورسازی داده‌ها
۲۲۱	۷- مصور سازی داده‌ها
۲۲۴	۱-۷ پاور بی آی
۲۲۶	۲-۷ ورود داده
۲۳۰	۳-۷ گرینه Use First Rows as Headers
۲۳۱	۴-۷ حذف ستون‌ها
۲۳۲	۵-۷ ادغام ستون‌ها
۲۳۵	۶-۷ تغییر نام ستون‌ها

۲۳۶	۷-۷-تغییر نوع داده‌ها
۲۳۶	۷-۹-نمودارها
۲۳۶	۷-۱-۹-۷-نمودار میله‌ای
۲۴۳	۷-۲-۹-۷-نمودار مستطیلی
۲۴۷	۷-۳-۹-۷-نمودار دایره‌ای
۲۵۰	۷-۴-۹-۷-نمودار جباری
۲۵۳	۷-۵-۹-۷-نمودار نواری
۲۶۱	فصل هشتم: پیش پردازش داده‌ها
۲۶۱	۸-پیش پردازش داده‌ها
۲۶۳	۸-۱-پاکسازی داده‌ها
۲۶۵	۸-۱-۱-۸-داده‌های پرت و ارزیابی آن‌ها
۲۸۰	۸-۲-۸-استاندارد سازی داده
۲۸۱	۸-۱-۲-۸-Z ₁ -امتیاز
۲۸۱	۸-۲-۲-۸-Z ₂ -امتیاز
۲۸۱	۸-۳-۲-۸-Z ₃ -امتیاز
۲۸۲	۸-۴-۲-۸-Z ₄ و Z ₅ -امتیاز
۲۸۵	۸-۳-۸-استخراج و انتخاب ویژگی‌ها
۲۸۷	۸-۱-۳-۸-روش‌های فیلتر
۲۹۳	۸-۲-۳-۸-روش‌های بسته‌بند
۲۹۹	۸-۳-۳-۸-روش‌های تعییه شده
۳۱۲	۸-۴-۸-کاهش بعد داده‌ها
۳۱۴	۸-۱-۴-۸-تحلیل مولفه‌های اصلی
۳۳۹	۸-۲-۴-۸-تجزیه مقادیر منفرد
۳۴۰	۸-۳-۴-۸-t-SNE
۳۴۳	۸-۵-۸-کدگذاری داده‌ها
۳۴۳	۸-۱-۵-۸-کدگذاری One-Hot

۳۴۶ کد گذاری برچسب	-۲-۵-۸
۳۴۷ کد گذاری دودویی	-۳-۵-۸
۳۴۸ کد گذاری شمارشی	-۴-۵-۸
۳۴۹ کد گذاری target	-۵-۵-۸
۳۵۳ کد گذاری فراوانی	-۶-۵-۸
۳۵۴ جانهی با میانه و میانگین	-۱-۶-۸
۳۵۶ جانهی با مد	-۲-۶-۸
۳۵۸ جانهی با رگرسیون	-۳-۶-۸
۳۶۰ جانهی با k نزدیکترین همسایه	-۵-۶-۸
۳۶۳ جانهی چندگانه	-۶-۶-۸
۳۶۵ متوازن کردن داده‌ها	-۷-۸
۳۶۶ نمونه برداری زیاد از رده‌ی اقلیت	-۱-۷-۸
۳۶۷ نمونه برداری کمتر از رده اکثیریت	-۲-۷-۸
۳۷۳ تولید نمونه‌های مصنوعی	-۳-۷-۸
۳۷۵ تقسیم داده‌ها به مجموعه آموزشی و آزمایشی	-۸-۸
۳۷۶ مجموعه اعتبار سنجی	-۹-۸
۳۷۶ k-fold	-۱-۹-۸
۳۷۹ leave-one-out	-۲-۹-۸
۳۸۱ stratified	-۳-۹-۸
۳۸۰ فصل نهم: یادگیری بانظارت	
۳۸۶ رده‌بندی و رگرسیون	-۱-۹
۳۸۷ تعمیم پذیری، بیش‌برازش و کم‌برازش	-۲-۹
۳۹۰ رابطه بین پیچیدگی مدل و اندازه مجموعه داده	-۲-۹
۳۹۱ الگوریتم‌های یادگیری بانظارت	-۳-۹
۳۹۲ رگرسیون	-۱-۳-۹
۴۳۹ رده‌بندی	-۴-۹

۴۴۱	۱-۴-۹ درخت تصمیم
۴۸۱	۲-۴-۹ کا نزدیکترین همسایه
۴۹۲	۳-۴-۹ ماشین بردار پشتیبان
۵۱۰	۴-۴-۹ روش‌های رده‌بند ترکیبی
۵۰۱	فصل دهم: شبکه‌های عصبی مصنوعی
۵۵۲	۱-۱- شبکه‌های عصبی مصنوعی
۵۵۲	۲-۱- نرون بیولوژیکی و مدل ریاضی آن
۵۵۴	۲-۲-۱- مدل ریاضی یک نرون بیولوژیکی
۵۵۷	۳-۱- انواع توابع فعالیت
۵۶۸	۴-۱- انواع ورودی و خروجی ها
۵۶۹	۵-۱- انواع ساختار شبکه
۵۷۱	۶-۱- سلول عصبی مک‌کلوج-پیتس
۵۷۲	۶-۲- نحوه عملکرد سلول عصبی مک‌کلوج-پیتس
۵۷۶	۷-۱- آموزش شبکه عصبی هب
۵۷۸	۷-۲-۷-۱۰ شبکه هب
۵۸۴	۷-۴-۷-۱۰ آموزش الگوریتم پرسپترون
۵۹۲	۷-۵-۷-۱۰ مزیت‌ها و محدودیت‌ها
۵۹۳	۷-۶-۷-۱۰ شبکه آدالاین
۶۰۳	۷-۷-۷-۱۰ شبکه‌های عصبی چند لایه
۶۳۵	۸-۱- شبکه عصبی شعاعی پایه
۶۳۸	۸-۱-۱۰-۸ مزیت‌ها و محدودیت‌ها
۶۴۷	۹-۱- شبکه‌های عصبی بازگشته
۶۴۹	۹-۱-۹-۱۰ شبکه المان
۶۵۹	۹-۲-۹-۱۰ شبکه جردن
۶۶۳	فصل یازدهم: یادگیری بدون نظارت
۶۶۴	۱۱- یادگیری بدون نظارت

۹۹۵	۱-۱- خوشبندی
۹۹۷	۲-۱- تعیین تعداد خوشها
۹۹۷	۲-۲- روش‌های مستقیم
۹۷۱	۲-۳- روش‌های مبتنی بر آزمون‌های آماری
۹۷۲	۳-۱- ارزیابی در خوشبندی
۹۷۴	۴-۱- الگوریتم k-means
۹۹۲	۵-۱- الگوریتم k-medoids
۹۹۳	۵-۲- نحوه عملکرد الگوریتم k-medoids
۹۹۸	۶-۱- روش‌های سلسله مراتبی
۹۹۹	۶-۲- خوشبندی سلسله مراتبی تجمعی
۷۰۵	۶-۳- خوشبندی سلسله مراتبی تجزیه‌ای
۷۰۷	۷-۱- الگوریتم BIRCH
۷۱۱	۷-۲- الگوریتم AGNES
۷۱۵	۷-۳- الگوریتم Chameleon
۷۱۹	۷-۴- روش‌های مبتنی بر چگالی
۷۲۳	۷-۵- الگوریتم DBSCAN
۷۲۷	۷-۶- الگوریتم HDBSCAN
۷۳۷	۷-۷- الگوریتم DECLUE
۷۴۱	۷-۸- الگوریتم OPTICS

مقدمه‌ای از پایتون

پایتون یکی از زبان‌های همه منظوره: شیء گرا^۱، سطح بالا^۲ و مفسر^۳ است. این زبان در اوخر دهه ۱۹۸۰ توسط یک محقق هلندی به نام Guido Van Rossum ابداع شد.

ازویژگی‌های این زبان به وجود کتابخانه‌های کاربردی می‌توان اشاره نمود که سبب می‌شوند برنامه نویسی با پایتون نیاز به صرف زمان زیاد برای کدنویسی بعضی بخش‌ها از پایه نداشته باشد. پایتون قادرت برنامه نویسی مازولار را برای کاربران خود فراهم کرده است به این معنا که استفاده دوباره از یک قطعه کد در برنامه‌های دیگر امکان‌پذیر باشد. این زبان برنامه‌نویسی به دلیل تعداد کلید واژه‌های محدود و همچنین ساختار ساده‌ی نگارشی آن سبب شده که یادگیری آن آسان شود.

زبان برنامه‌نویسی پایتون رابطه‌ای^۴ را برای تمامی پایگاه داده‌های تجاری ارائه کرده است. همچنین می‌توان به خاصیت مقیاس‌پذیری آن اشاره کرد که پشتیبانی و ساختار بهتری را برای برنامه‌های با مقیاس بزرگ ارائه می‌دهد. می‌توان مازولهای سطح پایین را به مفسر پایتون اضافی کرد که به کاربر این امکان را می‌دهد که طبق نیاز خود آنها را تنظیم کند تا کارایی بهتری را دریافت کند که به این ویژگی پایتون توسعه پذیری می‌گویند. این زبان برنامه نویسی طیف گسترده‌ای از کاربردها را دارد که می‌توان به برخی از آنها اشاره نمود:

(۱) ساخت برنامه‌ها در سازمان فضایی ناسا

(۲) موتور جستجوگر گوگل

(۳) تست سخت افزار در IBM، Intel

(۴) ساخت اپلیکیشن‌های تلفن همراه

(۵) ساخت بازی‌های رایانه‌ای

¹ object-oriented

² high-level

³ interpreter

⁴ interface

۶) علم داده‌ها

۷) هوش مصنوعی

۸) توسعه‌ی وب

۹) رباتیک

دانلود و نصب پایتون

پایتون را می‌توان برروی سیستم عامل‌های Unix/Linux, windows به راحتی دانلود و نصب کرد در این بخش علاوه بر آشنایی با نصب پایتون به روش مستقیم، نحوه نصب آناکوندا نیز توضیح داده می‌شود.

دانلود و نصب پایتون در سیستم عامل ویندوز:

۱) پنجره یکی از مروگرها را باز و آدرس <http://www.python.org/download> راجستجو کنید.

۲) به پایین صفحه باز شده رفته در صورتی که ویندوز عامل شما ۳۲ بیتی باشد بر روی گزینه Windows x86 executable کلیک کرده در غیر این صورت اگر ویندوز عامل ۶۴ بیتی باشد لازم است که بر روی گزینه Windows x86-64 executable installer کلیک شود تا مراحل دانلود شروع گردد.

جهت تشخیص آنکه ویندوز عامل شما ۳۲ بیتی است یا ۶۴ بیتی کافی است در قسمت system start کلمه‌ی system را تایپ کنید و آن را انتخاب کنید، در قسمت system type ورژن ویندوز نوشته شده است.

View basic information about your computer

Windows edition

Windows 7 Professional

Copyright © 2009 Microsoft Corporation. All rights reserved.

Service Pack 1

[Get more features with a new edition of Windows 7](#)

System

Rating:

Windows Experience Index

Processor: Intel(R) Pentium(R) CPU B940 @ 2.00GHz 2.00 GHz

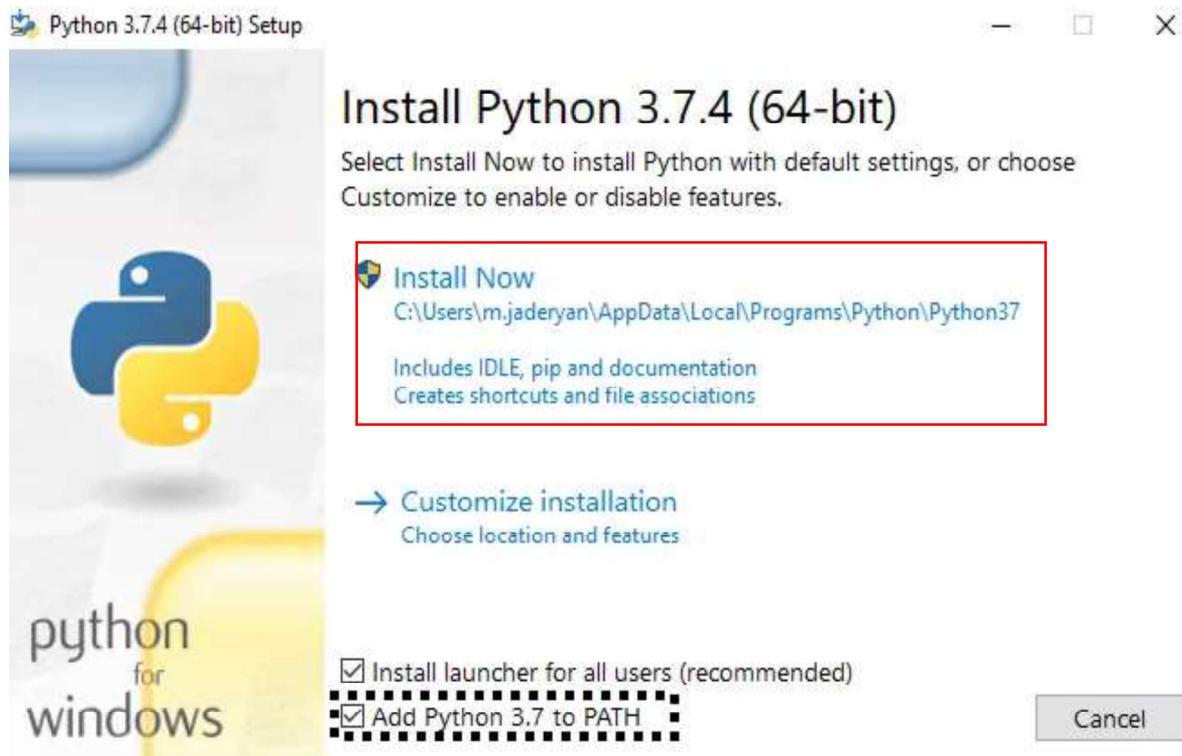
Installed memory (RAM): 4.00 GB

System type: 64-bit Operating System

Pen and Touch: No Pen or Touch Input is available for this Display

(۳) اجرا

پس از آن که نسخه مناسب دانلود شد تنها کافی است با دویار کلیک کردن روی آن، آن را اجرا کنید بعد از اجرای فایل نصب پنجره‌ای به شکل زیر نمایش داده خواهد شد تنها نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد آن است که تیک گزینه‌ی Add Python 3.7 to PATH حتماً گذاشته شود. تا اطمینان حاصل شود که مفسر پایتون در مسیر اجرایی سیستم عامل ویندوز قرار خواهد گرفت.

درنهایت گزینه **Install now** باید زده شود تا مراحل نصب کامل گردد.

دانلود و نصب پایتون در سیستم عامل **Unix/Linux**:

- ۱) پنجره یکی از مروگرهای باز کنید و به آدرس <http://www.python.org/download> مراجعه کنید.
- ۲) لینکی که کدمعنی برای **Unix/Linux** به صورت **zip** است را دانلود کنید.
- ۳) برای تنظیم برخی از گزینه‌ها، فایل **Modules/Setup** را ویرایش کنید.
- ۴) اسکریپت **configure** را اجرا کنید.
- ۵) حال نصب را انجام دهید.

درانتها پایتون درمسیرپیش فرض `/usr/local/bin` نصب شده و کتابخانه‌های آن درصورتی که نسخه پایتون مثلا^۵* باشد درمسیر^{*} `/usr/local/lib/python` قرار می‌گیرد.

تنظیم `path` درسیستم عامل ویندوز:

جهت افروden پوشه‌ی پایتون به `path` موردنظر برای یک `section` کافی است که درقسمت خط فرمان^۶ عبارت `path %path%;C:\Python` را تایپ کنید و `Enter` را فشاردهید.

`C:\Python` مسیرقرار گیری پوشه است.

تنظیم `path` درسیستم عامل Unix/Linux :

عبارت " `PATH="$PATH:/usr/local/bin/python"` را در قسمت `csh shell` `setenv` وارد کرده و `Enter` را فشاردهید.

سپس عبارت " `PATH="$PATH:/usr/local/bin/python"` را در قسمت `bash shell (Linux)` `export` وارد کرده و درانتها `Enter` را فشاردهید. و در مرحله آخر نیاز است که در قسمت `ksh shell` عبارت زیر را وارد کرده و `Enter` را فشاردهید.

`PATH="$PATH:/usr/local/bin/python"`

قسمت `usr/local/bin/python` مسیرقرار گیری پوشه است.

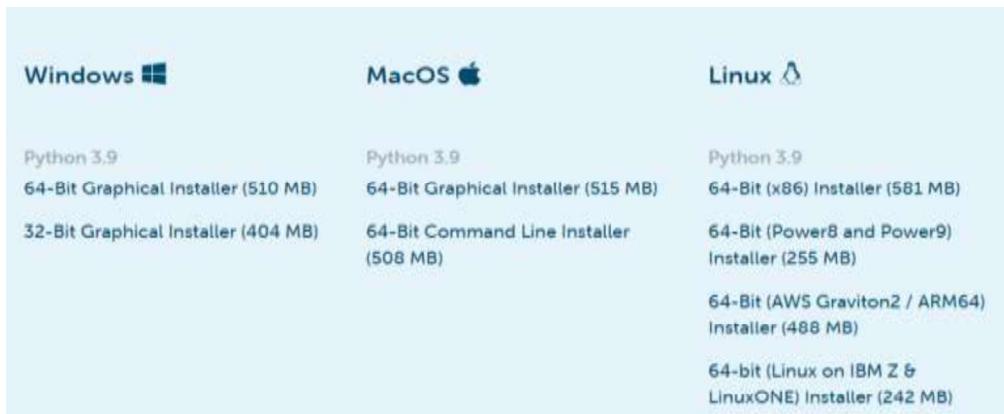
دانلود و نصب Anaconda :

برای نصب ژوپیترنوت بوک برای پایتون که دراین کتاب از این محیط برای برنامه نویسی استفاده شده است ابتدا لازم است که آناکوندا دانلود و نصب گردد. این نرم افزار به طور خودکار کتابخانه‌هایی مانند `scipy`, `pandas`, `numpy` وغیره را نصب می‌کند و همچنین سه IDE نیز در اختیار کاربر قرار می‌دهد که شامل `Jupyter Notebook`, `scikit-learn`, `Jupyter Lab`, `Spyder` می‌باشد.

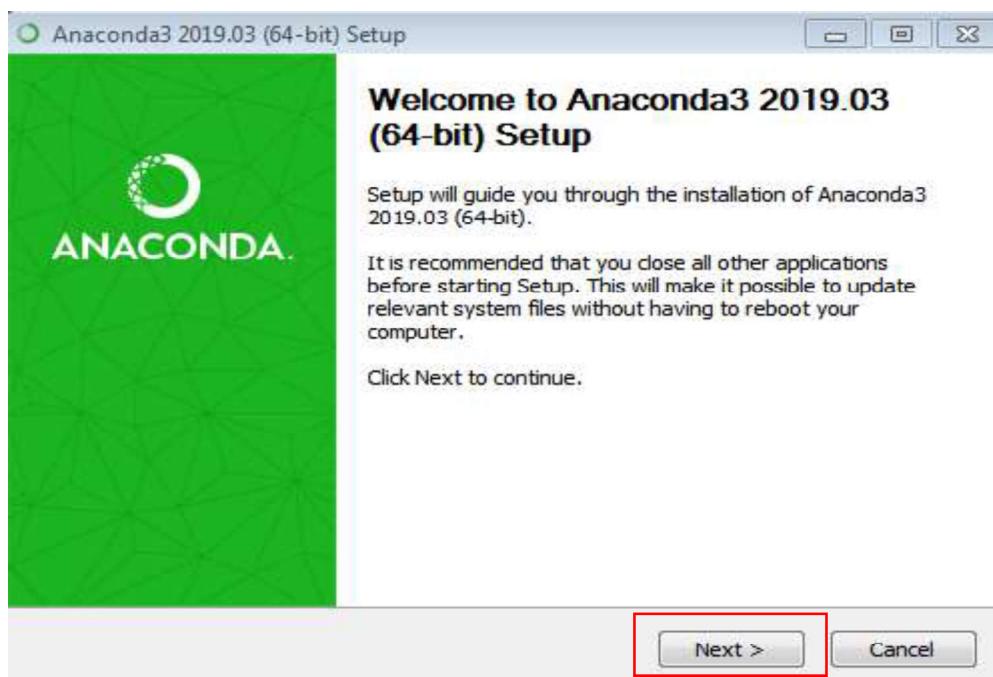
⁵ Command prompt

مراحل نصب:

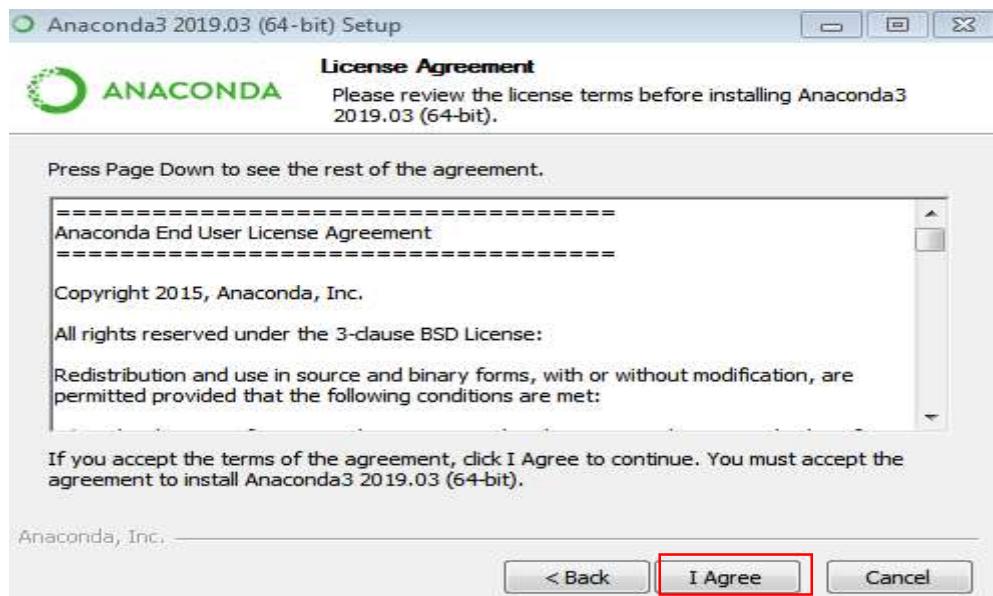
- ✓ ابتدا یکی از مورگرها را باز کرده سپس آدرس <https://www.anaconda.com/distribution> را جستجو کنید.
- ✓ بسته به سیستم عامل خود نسخه موردنظر را دانلود کنید.

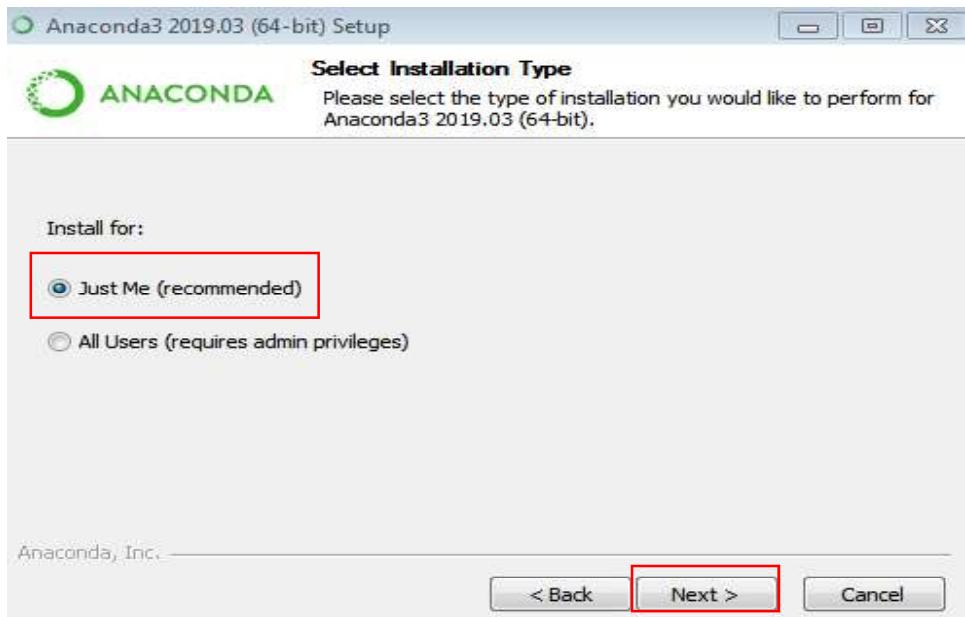
- ✓ بعد از دانلود باید هریک از مراحل زیر طی شود تا مرحله نصب تکمیل گردد.

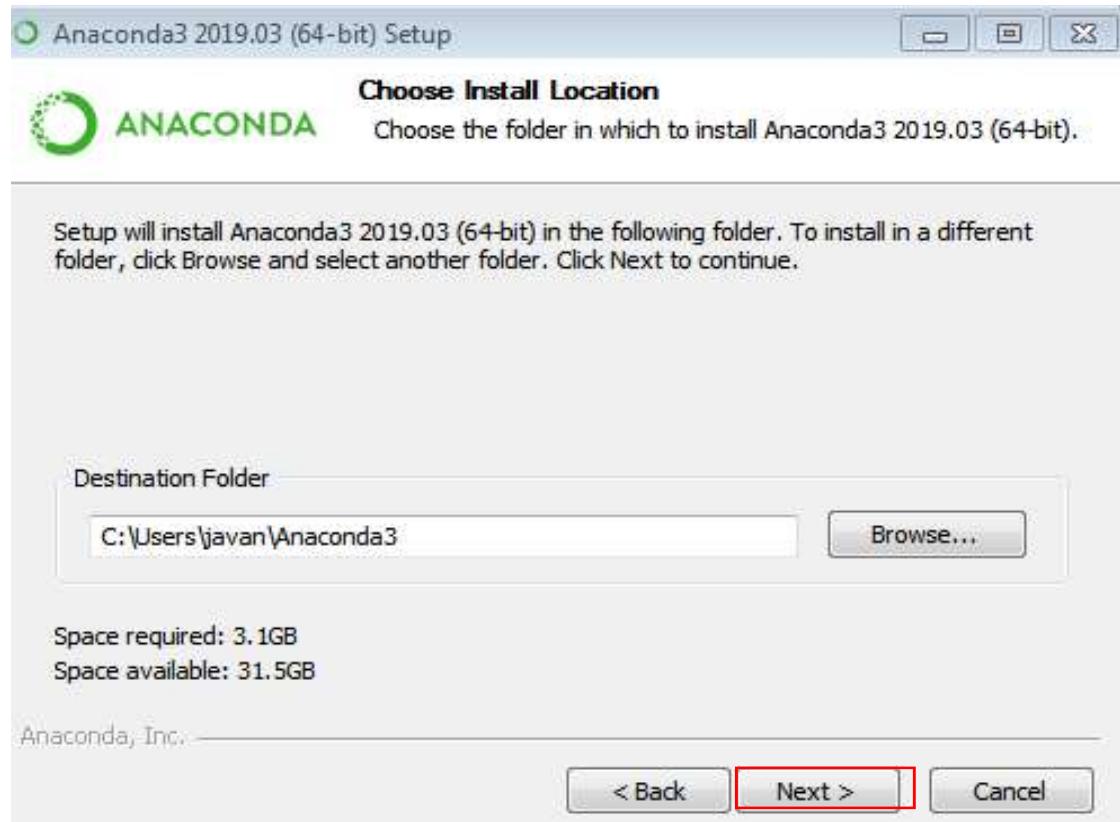
کافی است دکمه next زده شودتا وارد مرحله بعد شود.

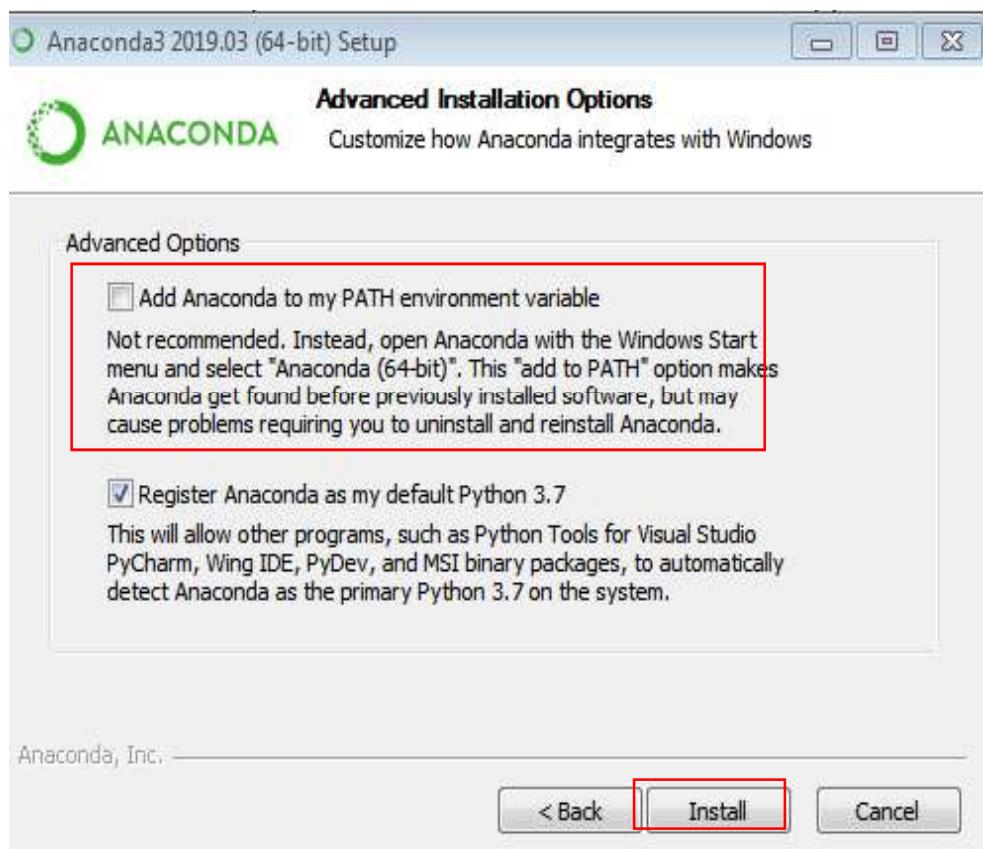
در این قسمت نیز گزینه Agree باشد تیک زده شود.

در تصویر صفحه قبل گزینه نصب Just Me انتخاب می شود مگر اینکه کاربر قصد داشته باشد آناکوندا برای همه کاربران نصب کند (این کار نیازمند دسترسی های ممتاز مدیر سیستم است) سپس، روی دکمه Next کلیک می شود.

در این مرحله نیز پوشه مقصد توسط کاربر برای نصب آنکوندا در ویندوز انتخاب می‌شود و دکمه **Next** زده می‌شود.

دراين مرحله انتخاب می شود که آيا آنکوندا به Path اضافي گردد يا خير. که توصيه ها براین است که تیک این گزینه زده نشود زیرا ممکن است با باقی نرم افزارها دچارت داخل شود. درانتها نیزد کمه Install نیزده می شود.

- Bradley, P. S., Bennett, K. P., & Demiriz, A. (2000). Constrained k-means clustering. *Microsoft Research, Redmond*, 20(0), 0.
- Baştanlar, Y., & Özysal, M. (2014). Introduction to machine learning. *miRNomics: MicroRNA biology and computational analysis*, 105-128.
- Bloice, M. D., & Holzinger, A. (2016). A tutorial on machine learning and data science tools with python. *Machine Learning for Health Informatics: State-of-the-Art and Future Challenges*, 435-480.
- Chromiński, K., Benko, L., Hernández-Figueroa, Z. J., González-Domínguez, J. D., Rodríguez-del-Pino, J. C., & Přichystal, J. (2021). Python Fundamentals.
- Chen, T., & Guestrin, C. (2016, August). Xgboost: A scalable tree boosting system. In *Proceedings of the 22nd ACM SIGKDD international conference on knowledge discovery and data mining* (pp. 785-794).
- Chollet, F. (2021). *Deep learning with Python*. Simon and Schuster.
- Demuth, H., Beale, M., & Hagan, M. (1992). Neural network toolbox. *For Use with MATLAB*. The MathWorks Inc, 2000.
- Fausett, L. V. (2006). *Fundamentals of neural networks: architectures, algorithms and applications*. Pearson Education India.
- Gardner, M. W., & Dorling, S. R. (1998). Artificial neural networks (the multilayer perceptron)—a review of applications in the atmospheric sciences. *Atmospheric environment*, 32(14-15), 2627-2636.
- Hao, J., & Ho, T. K. (2019). Machine learning made easy: a review of scikit-learn package in python programming language. *Journal of Educational and Behavioral Statistics*, 44(3), 348-361.
- Haroon, D., & Clustering, I. (2017). *Python machine learning case studies*. Apress..

- Kubat, M., & Kubat, J. A. (2017). *An introduction to machine learning* (Vol. 2, pp. 321-329). Cham, Switzerland: Springer International Publishing.
- Lee, K. D. (2011). *Python programming fundamentals*. London: Springer.
- Liang, Y. D. (2013). *Introduction to programming using Python*.
- Popescu, M. C., Balas, V. E., Perescu-Popescu, L., & Mastorakis, N. (2009). *Multilayer perceptron and neural networks*. WSEAS Transactions on Circuits and Systems, 8(7), 579-588.
- Pedregosa, F., Varoquaux, G., Gramfort, A., Michel, V., Thirion, B., Grisel, O., ... & Duchesnay, É. (2011). *Scikit-learn: Machine learning in Python*. the Journal of machine Learning research, 12, 2825-2830.
- Raschka, S. (2015). *Python machine learning*. Packt publishing ltd.
- Richert, W. (2013). *Building machine learning systems with Python*. Packt Publishing Ltd.
- Vazan, M. (2022). Machine Learning and Data Science: Foundations, Concepts, Algorithms, and Tools. *arXiv preprint arXiv:2202.05163*.
- Vazan, M. (2022). Deep Learning: From Basics to Building Deep Neural Networks with Python. *arXiv preprint arXiv:2205.01069*.